

VIDENCENTER
for frisører og kosmetikere

Årsrapport 2006

Lersøpark Allé 21
2100 København Ø
Tlf. 21 48 46 07

Co. Videncenter for Allergi
Ledreborg Allé 40, 1.
2820 Gentofte
Tlf. 39 77 73 03

Indholdsfortegnelse

Om Videncenter for Frisører og Kosmetikere

Formål

Succeskriterier

Telefonrådgivning

Handsker

Hjemmeside

Miljømærket hårfarve

Spørgeskemaundersøgelse

Folder om Videncenter for Frisører og Kosmetikere

Direkte kommunikation af resultater til myndigheder

Fremtidigt arbejde i Videncenter for Frisører og Kosmetikere

Deltagelse i kurser

Styregruppemøder

Deltagelse i kongres og messe

Foredrag

Undervisning varetaget af medarbejdere

Diverse møder

Finansiering og forskningsstøtte

Medarbejdere 2006

Presse

Om Videncenter for Frisører og Kosmetikere

Videncenter for Frisører og Kosmetikere blev etableret den 12. januar 2006 i et samarbejde mellem Dansk Frisør og Kosmetik Forbund og Videncenter for Allergi. Officielt åbnede Centret den 24. august 2006. Finansieringen er kommet fra Københavns Kommune (ansøgt af Dansk Frisør og Kosmetiker Forbund & Danmarks Frisørmesterforening), Videncenter for Allergi, selvstændig bevilling fra Dansk Frisør og Kosmetiker Forbund, Kgl. Hof bundtmager Aage Bangs Fond og Ydre Nørrebros Miljøpulje.

Videncenter for Frisører og Kosmetikers **formål** er at:

1. udvikle og understøtte processen for et mere miljø- og arbejdsmiljørigtigt frisør- og kosmetikerfag.
2. forebygge arbejdsskader specielt hud- og luftvejssygdomme og derved at nedsætte risikoen for nedsat arbejdsevne og udstødning fra arbejdsmarkedet.
3. tilvejebringe og formidle viden til aktører, med henblik på at reducere emissionerne til spildevand, luft mv.
4. rådgive om forebyggelse af allergi og eksem ved produktsubstitution og ændrede arbejdsrutiner.
5. foretage undersøgelser af frisører og kosmetikers arbejdsrutiner og sundhedsstatus.
6. samle eksisterende viden om arbejdsmiljø og miljø i faget.
7. undervise frisører og kosmetikere i "grønt" frisør og kosmetikerfag.

Opfyldelse af formål

Formål 1-4 er primært blevet opfyldt gennem telefonrådgivning. I gennemsnit er der blevet behandlet 2 spørgsmål per uge. Et eksempel på en telefonrådgivningssucces er publiceret i augustnummeret af Spejlet august nr. 8, side 6-7. I det beskrevne tilfælde har Videncenter for Frisører og Kosmetikers rådgivning ført til substitution til produkter der ikke fremkaldte luftvejsgener hos frisøren, samtidig med at hun kunne fortsætte sit normale arbejde.

Artiklen kan læses her:

http://www.dfkf.dk/Admin/Public/Download.aspx?file=Files/Filer/Spejlet/Spejlet_0806_web.pdf

Succeskriteriet om, at frisørerne skal kunne købe miljømærkede hårfarver og andre frisørprodukter er ikke nået endnu, men processen er i gang. Der er etableret et samarbejde med producenter, Miljøstyrelsen og Miljømærkesekretariatet. Hvis det lykkes at få statskontrollerede miljømærkede frisørprodukter, vil brugen af sådanne produkter føre til en nedsat emission af skadelige kemikalier til vand, luft mv.

Formål 2. For at forebygge sundhedsskader er der blevet igangsat en løbende undersøgelse af handsker til brug i frisørsaloner. Der er eksisterende viden om at korrekt brug af handsker kan forebygge håndeksem blandt frisører.

Formål 5. Der skal foretages en spørgeskemaundersøgelse på ca. 1750 Københavnske frisører for at undersøge deres arbejdsrutiner og sundhedsstatus. En bredere indsats for forebyggelse af arbejdsskader skal foregå efter spørgeskemaundersøgelsen er blevet gennemført. Udførelse af spørgeskemaundersøgelsen har fulgt tidsplanen tilfredsstillende.

Formål 6 om at samle eksisterende viden om frisørers arbejdsmiljø og miljø er blevet opfyldt. Dels ved at Arbejdstilsynet har givet os deres skriftlige oplysningsmateriale vedr. frisørfaget tilbage til 1960. Dels ved møde med Arbejdsmiljøinstituttets forskere, hvor vi udvekslede viden og erfaringer. Mødet resulterede i at vi udarbejdede et spørgsmål vedr. livskvalitet til vores spørgeskemaundersøgelse.

Formål 7 er blevet opfyldt ved undervisning i brug af "grønne produkter" på Tekniske skoler i frisør og kosmetikerfag. Videntcenter for Frisører og Kosmetikere har haft indlæg på fyraftensmøder i Frisøinspirationsgruppen samt været holdt foredrag til frisører og kosmetikere på tekniske skoler i Århus, Kolding, Odense, Ålborg og København.

Telefonrådgivning

Videntretet har fra årets start til 23. november 2006 haft ca. 150 telefoniske henvendelser. Spørgsmålene handler fx om:

- hvorvidt et hårfarveprodukt er uden traditionelle farvestoffer
- hvad frisøren skal gøre med sit håndeksem eller luftvejsproblemer. Hvordan personen kommer videre i sundhedssystemet.
- frisøren der gerne vil tilbyde miljøvenlige produkter i salonen
- kosmetikeren der gerne vil anvende økologiske produkter
- industri, skoleelever NGO-er der vil vide alt om hårfarvning og muligheden for at skaffe "sunde farver"
- advokaten der vil diskutere frisørens retssikkerhed
- myndigheder der vil have hjælp til høringssvar
- frisøren der spørger om der findes hårblegningsprodukter uden persulfater
- kan gravide farve hår
- frisøren der ringer vedr. en kunde med akut ætsning i nakken
- skoleeleven der vil skrive rapport om hårfarveallergi

Handsker

Et projekt vedrørende permeabilitet af hårfarver gennem handsker er etableret. Ved samtale med forskellige frisører og ved søgning på Internettet er udvalgte handskeproducenter blevet kontaktet med henblik på om de kunne lave test af deres handskers permeabilitet af 23 meget anvendte hårfarver samt blegemiddel. Henvendelserne foregik per brev eller e-mail. Firmaerne blev bedt om at vedlægge dokumentation for permeabiliteten af handsker som kan anvendes i frisørfaget. Der kom kun svar fra et firma som viste sig at have dokumentation for permeabiliteten af alle de ønskede ingredienser på nær 7 hårfarveingredienser som firmaet ikke kunne skaffe. Dette firmas handsker kunne modstå alle de testede ingredienser i 8 timer. Handskerne er blevet indkøbt og sendt til frisører som ønskede at teste dem for brugbarhed. En frisørsalon oplevede at handsker flækkede over hånddryggen ved brug af Elumen hårfarve fra Goldwell. I fremtiden vil firmaerne blive bedt om at fremvise testresultater for anvendelse af færdigblandede hårfarveprodukter.

Til møde i den danske branche forening for sæbe parfume og teknisk kemiske artikler (SPT) er det blevet diskuteret om der er mulighed for at firmaerne vil vedlægge gratis

handsker til alle professionelle hårprodukter. Forslaget er også blevet forelagt cheftoksikologer i L'Oreal.

Hjemmeside

Videncenter for Frisører og Kosmetikere har fået sit logo på Dansk Frisør og Kosmetiker Forbunds hjemmeside www.dfkf.dk. Her kan man læse om telefonlinjen, Videncentrets faglige fundament samt gode råd vedr. forebyggelse af arbejdsbetinget håndeksem på hænder. På linket er der lydinterview med centrets medarbejdere vedrørende ingredienser i produkter og forebyggelse af håndeksem.

Miljømærket hårfarve

Substitution af traditionelle hårfarver til miljømærkede hårfarver i frisørsaloner ville mindske udslippet af miljøskadelige stoffer. Endvidere beror miljømærkerne – dog i mindre grad – også på sundhedsvenlighed. Der findes på nuværende tidspunkt ikke nogen miljømærkede hårfarver. statskontrollerede miljømærker, Svanen og EU-blomsten. Ifølge Miljømærkesekretariatet kommer miljømærket hårfarve forhåbentlig på dagsordenen til EU-blomst udvalgs møde i december.

Miljøstyrelsen vil evt. give støtte til betaling af den faglige del af udvikling af miljømærket hårfarve, hvis det er muligt at finde en Dansk producent. Derfor har Videncenter for Frisører og Kosmetikere haft møder med to producenter i forbindelse med dette projekt.

Spørgeskemaundersøgelse

Frisører har den højeste forekomst af arbejdsbetingede hudlidelser. En svensk undersøgelse har vist at hårfarvestoffer – ud over i kundens hår – også sætter sig på børster, føntørrere, sakse, rulleborde og ikke mindst på frisørernes hænder både før under og efter arbejdet.

Upublicerede forundersøgelser i Københavnske saloner har vist at flere saloner ikke bruger udsugning og der blandes ikke konsekvent i blandeskab, til trods for at der arbejdes med stærkt allergifremkaldende stoffer og luftvejsirritanter. Derudover er det kendt i frisørkredse, at handsker genbruges. Derfor er der planlagt en spørgeskemaundersøgelse blandt Københavnske frisører.

Formålet med spørgeskemaundersøgelsen er at få viden om frisørernes hudproblemer og luftvejslidelser, årsager, omfang, sværhedsgrad samt anvendelse af personlige værnemidler (handsker og udsugning).

Blandt Københavnske frisører og frisørelever ønskes det at bestemme:

- udsættelser for vand, shampoo, hårfarve, hårblegning og permanentvæske
- andelen som benytter handsker og creme samt frekvensen af bruget
- andelen som har udsugning tilgængeligt samt andelen der bruger udsugning.
- hyppigheden af luftvejsgener samt de sundhedsmæssige konsekvenser (lægekontakt, sygemelding).

- frekvensen af egne hårfarvninger samt sundhedsmæssige konsekvenser (irritativt- og allergisk eksem samt lægekontakt)
- andelen der rapporterer kontakt allergi overfor shampoo, lotion, deodorant mv. og nikkel samt andelen der er blevet udredt hos hudlæge
- andelen med atopisk eksem
- andelen med håndeksem samt de sundhedsmæssige konsekvenser (behandling, lægekontakt, sygemeldinger)
- selv vurderet arbejdslevne samt selv vurderet helbred

Populationen udgør ca. 2000 frisører der er medlem af enten Dansk Frisør og Kosmetiker Forbund eller Dansk Frisørmester Forening med bopæl i København.

Tidsplan for spørgeskemaundersøgelsen:

Dato	Handling
Juli 2006	Ansøgning til Datatilsynet
August 2006	Pilotundersøgelse udført på 13 frisører
September 2006	Spørgeskema færdiggøres
Oktober 2006	Spørgeskema færdiggøres og populationen klargøres
November 2006	Godkendelse fra Datatilsynet
November, december 2006	Spørgeskemaer pakkes
Januar 2007	Spørgeskemaer udsendes
Februar 2007	Rykker udsendes
Marts-september 2007	Databearbejdning

Folder om Videncenter for Frisører og Kosmetikere

Ved undervisningsseancer og foredrag har frisører og kosmetikere spurgt efter en folder der fortalte om, hvad de kan bruge Centret til samt kontaktdata. Via tilskud fra Ydre Nørrebro's Miljøpulje er layoutfasen og tekstfasen af en folder igangsat. Den forventes at blive trykt i starten af 2007 i 200-250 eksemplarer.

Den grønne uddannelse og det grønne dokument

Videncenter for Frisører og Kosmetikere arbejder med at definere hvad ordet "grøn" betyder i frisørsammenhæng. Sidste år kunne frisører for første gang vælge at uddanne sig som grøn frisør og i den forbindelse har vi undervist frisørlærere og kosmetikerlærere i toksikologi vedr. produkter. Der er blevet udarbejdet et baggrundsdokument, hvor risici ved forskellige hårfarve-produkt-typer beskrives.

Direkte kommunikation af resultater til myndigheder

I et tilfælde blev et produkt, der var mistænkt for ikke at opfylde lovgivningen meldt til Kemikalieinspektionen, Miljøstyrelsen.

Fremtidigt arbejde i Videncenter for Frisører og Kosmetikere

På baggrund af den viden som spørgeskemaundersøgelsen genererer, er det ønsket at kunne foreslå specifikke forebyggende foranstaltninger, yde rådgivning/undervise og synliggøre frisørernes arbejdsmiljøproblemer og herved fastholde flere frisører på arbejdsmarkedet samt give dem et bedre arbejdsliv. Sundhed og miljø går ofte hånd i hånd derfor forventes det, at sundhedstiltag der sker også får en positiv afsmitning på det ydre miljø i og med at de mest skadelige kemikalier skiftes ud med mindre skadelige. En gruppe frisører skal undervises i brug af handsker, håndcreme, udsugning og kontaminering. Efter et år vil det blive tjekket om deres sundhedsmæssige tilstand er blevet forbedret sammenlignet med en ikke-undervist kontrolgruppe.

Arbejdet vedrørende en grøn frisøruddannelse vil blive fulgt op med litteraturundersøgelser og øget produktkendskab. På internationalt plan har vi deltaget i et møde i Uni Hair and Beauty, som er en global organisation for ansatte frisører. Herigennem vil vi fortsat arbejde for forbedret arbejdsmiljø for frisører og kosmetikere og vil bruge denne organisation som løftestang fx i Europæisk sammenhæng med henblik på at få et professionelt kosmetikdirektiv. Dette arbejde leder os mod ønsket støtte fra Beskæftigelsesministeriet.

Arbejdet med udvikling af en økologisk hårfarve vil fortsætte i samarbejde med Miljøstyrelsen, Miljømærkesekretariatet og producenter.

Deltagelse i kurser

Hansen HS. Fundraising. Dansk Magisterforenings Efteruddannelse, København. 20.-21. marts 2006.

Hansen HS. Introduktion til SPSS, Introduktionskursus til SPSS. Lyngby. 14.-15. marts 2006

Søsted H og Hansen HS deltager ugentligt i undervisningsmøder i Videncenter for Allergi, dermatologisk afd. K, Amtssygehuset i Gentofte.

Styregruppemøder

Der er blevet afholdt møder i styregruppen for Videncenter for Frisører og Kosmetikere den 12. januar, 11. maj og 20. september 2006.

Deltagelse i kongres og messe

Søsted H, Hansen HS. 8th Congress of the European Society of Contact Dermatitis, Berlin, Germany. 13-16 September 2006.

Hansen HS. Søsted H. Landsstævne Dansk Frisør og Kosmetiker Forbund og Dansk Frisørmesterforening. Stå på stand og fortælle om Videncentret. Forum, København. 1. oktober 2006

Foredrag

Søsted H. "Videncenter for Frisører og Kosmetikere" indlæg på hovedbestyrelsesmøde i Dansk Frisør og Kosmetikerforbund. 9.maj 2006

Hansen HS. Oplæg om Videncenter for Frisører og Kosmetikere til Frisørinspirationsgruppen. Salon Dojo, Sankt Pederstræde 10. Kbh. 14. juni 2006.

Søsted H. Tale til Åbning af Videncenter for Frisører og Kosmetikere. "Videncentrets fundament og visioner". Dansk Frisør og Kosmetiker Forbund, Lersø Park Allé 21, København. 24. august 2006

Søsted H. "Information om frisørprojekt". Artikelgennemgang for læger og Ph.d. studerende. Dermatologisk afdeling konferencelokalet. Gentofte Hospital. 9. oktober 2006

Søsted H. "Frisørprojektet". Indlæg ved Temadag for Dermatologisk afdeling, Store auditorium, Gentofte Hospital. 23. oktober 2006

Hansen HS. Videncentrets arbejde samt oplæg om kemiske stoffer i frisørprodukter. Århus Tekniske Skole. 30. oktober 2006

Hansen HS. Videncentrets arbejde samt oplæg om kemiske stoffer i frisørprodukter. CEU Kolding. 31. oktober 2006

Hansen HS. Videncentrets arbejde samt oplæg om kemiske stoffer i frisørprodukter. Odense Tekniske Skole. 6. november 2006

Hansen HS. Videncentrets arbejde samt oplæg om kemiske stoffer i frisørprodukter. Ålborg Tekniske Skole. 7. november 2006

Hansen HS. Videncentrets arbejde samt oplæg om kemiske stoffer i frisørprodukter. CPH West Frisørskolen København. 13. november 2006

Søsted H. "Danish Knowledge Centre for Hairdressers & Beauticians". Speech at UNI Hair and Beauty Global Union Meeting in Vilnius, Lithuania. 15. November 2006

Søsted H. "Nyt fra Videncenter for Frisører og Kosmetikere" for Frisørinspirationsgruppen på Bispebjerg Miljøcenter 29. november 2006

Hansen HS. "frisørers eksponering for hårfarveingredienser". Artikelgennemgang for ansatte i Videncenter for Allergi. Gentofte Hospital. 13. december 2006

Undervisning varetaget af medarbejdere

Søsted H. Undervisning af frisørlærere "Grønne hårfarveprodukter – ny bekendtgørelse". TeSe Teknisk skole, København N. 3. april 2006

Hansen HS. Undervisning af kosmetikerlærere "Kosmetik og sundhed". TeSe Teknisk skole, København N. 21. august 2006.

Søsted H. og Hansen HS. Oplæg om Videncentret for frisør og kosmetiker lærere på Næstved frisørskole. 25. september 2006

Hansen HS. Undervisning om kemi og frisørprodukter for lærere fra Næstved frisørskole. Dansk Frisør og Kosmetiker Forbund, Lersø Park Allé 21, København. 2. oktober 2006

Diverse møder

Søsted H. Hansen HS. Møde i Dansk Frisør og Kosmetiker Forbund vedr. Nordisk Frisør Union, Lersø Park allé 21, København. 9. februar 2006.

Søsted H. Hansen HS. Møde med Johan Galster, Miljøkontrollen, Københavns Kommune i Videncenter for Allergi, Ledreborg Allé 40, Gentofte. 8. marts 2006

Hansen HS. Arbejdsmiljøinstituttet møde om arbejdsbetingede hudlidelser. Østerbro 18. maj 2006.

Hansen HS. Møde med importør af professionelle hudplejeprodukter. Videncenter for Allergi, Ledreborg Allé 40, Gentofte. 4. juli 2006

Søsted H. Møde med Anne Sophie Villumsen fra frisør Zenz. Gennemgang af produkter og pilotundersøgelse af spørgeskema. 24. juli 2006.

Søsted H. Hansen HS. Møde med dermatolog Elisabeth Held. Dermatologisk Afdeling Amtssygehuset i Gentofte. 18. august 2006

Søsted H. Gennemgang af produkter hos frisør Hos Nielsen, Nørrebro. 23. august 2006.

Hansen HS. Åbning af Videntcenter for Frisører og Kosmetikere. Dansk Frisør og Kosmetiker Forbund, Lersø Park Allé 21, København. 24. august 2006

Søsted H. Arbejdsmiljøinstituttet møde om arbejdsbetingede lidelser blandt frisører. Lersøpark Allé 105, Østerbro 25. august 2006.

Søsted H. Møde med potentiel ny medarbejder vedrørende Svanemærkede hårfarver. 27. august 2006.

Søsted H. Hansen HS. Johansen JD. Møde i Arbejdstilsynet vedr. deres aktiviteter på frisørområdet. 28. august 2006.

Hansen HS. Møde med importør vedrørende svanemærket hårfarve. Videntcenter for Allergi, Ledreborg Allé 40, Gentofte 29. august 2006.

Møde med Liselotte Schmidt Kallesøe, Miljøkontrollen. Københavns Kommune Miljønetværk. Videntcenter for Allergi, Ledreborg Allé 40, Gentofte. 5. september 2006.

Søsted H. og Hansen HS. Møde med SPT. Dansk Frisør og Kosmetiker Forbund, Lersø Park Allé 21, København. 3. oktober 2006.

Søsted H. Hansen HS. Møde med Lasse Kenborg, Københavns Kommune, Teknik- og Miljøforvaltningen, Miljøkontrollen. Lersøpark Allé 21, København 6. oktober 2006.

Hansen HS. Møde med SPT om ingredienser og frisørprodukter. Videntcenter for Allergi, Gentofte. 24. oktober 2006.

Søsted H. Møde med importør Claus Vedersø. 5 december 2006

Hansen HS. Søsted H. Møde med kosmetikproducent KG Pharma 5. december 2006

Søsted H. Oplæg til Kosmetikrådet om direktiv for professionelle. 6. december 2006.

Søsted H. Møde med Det Norske Frisørforbund. 15. december 2006.

Søsted H. Hansen HS. Offentliggørelse af kræftundersøgelse udført af Kræftens Bekæmpelse for Branche Arbejdsmiljørådet. Kbh. 15. december 2006.

Finansiering og forskningsstøtte for 2006

Dansk Frisør og Kosmetiker Forbund (DFKF) og Danmarks Frisørmesterforening (DF) har via ansøgning fra Bispebjerg Miljøcenter fået støtte fra Københavns Kommune.
Beløb i 2006 400.000 kr.

Dansk Frisør og Kosmetiker Forbund (DFKF) har selvstændig bidraget med:
Husleje, rejseudgifter, hjemmeside, mobiltlf. 120.000 kr.
Materialer, kurser, løn 100.000 kr.

Kgl. Hof bundtmager Aage Bangs Fond har bidraget med støtte til spørgeskemaundersøgelse	100.000 kr.
Ydre Nørrebros Miljøpulje har bidraget med støtte til udarbejdelse af en folder:	7.000 kr.
Videncenter for Allergi har bidraget med:	
IT-support	3.000 kr.
Adgang til videnskabelig litteratur	100.000 kr.
Sekretærassistance	30.000 kr.
Husleje	100.000 kr.
Overlæger og lektorer	100.000 kr.
Seniorforsker ½ tid	270.000 kr.
Honorar indtægter for undervisning, Hansen HS	9.000 kr.

I 2006 har Videncenter for Frisører og Kosmetikere kostet 1.339.000 kr.

Medarbejdere 2006

Heidi Søsted, cand.pharm. er ansat som leder af Videncenter for Frisører og Kosmetikere ifølge kontrakt mellem Videncenter for Allergi og Dansk Frisør og Kosmetiker Forbund.

Henriette Seiler Hansen cand. scient. er ansat 20 timer per uge som projektmedarbejder i Videncenter for Frisører og Kosmetikere.

Presse

Videncenter for Frisører og Kosmetikere har været citeret eller nævnt i:

Spejlet. November nr. 11, 2006, side 30

Tænk. November 2006, side 5

Frisørfaget. November nr. 11, 2006, side 33

Spejlet. oktober nr. 10, 2006, side 12+22+30

Frisørfaget nr.10, oktober 2006, side 24

Spejlet september nr. 9 2006 side12

Frisørfaget nr.9, september 2006, side 4+18

I forbindelse med åbningen af Centret 24. august 2006 var der omtale i Radio100FM.

Politiken den 24.august.2006. 1. sektion

Lokalavisen for Nørrebro og Nord-Vest. Den 16. august 2006, side 11

Jyllandsposten. Den 23. august 2006

Spejlet august nr. 8, side 6-7

Frisørfaget nr.8, august 2006, side 10

Spejlet nr.6+7 2006 side 24+34

AstmaAllergi Bladet 5/2006, side 28

Spejlet nr. 5 maj, 2006, side 25

Frisørfaget april nr.4, side 28-29

Spejlet april nr.4 2006, side 22-23